

ดัชนีปริงเลท “นะ” ในบทสนทนาแบบกันเองภาษาไทยกรุงเทพฯ

นางสาว ปัทมา วสวนนท์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

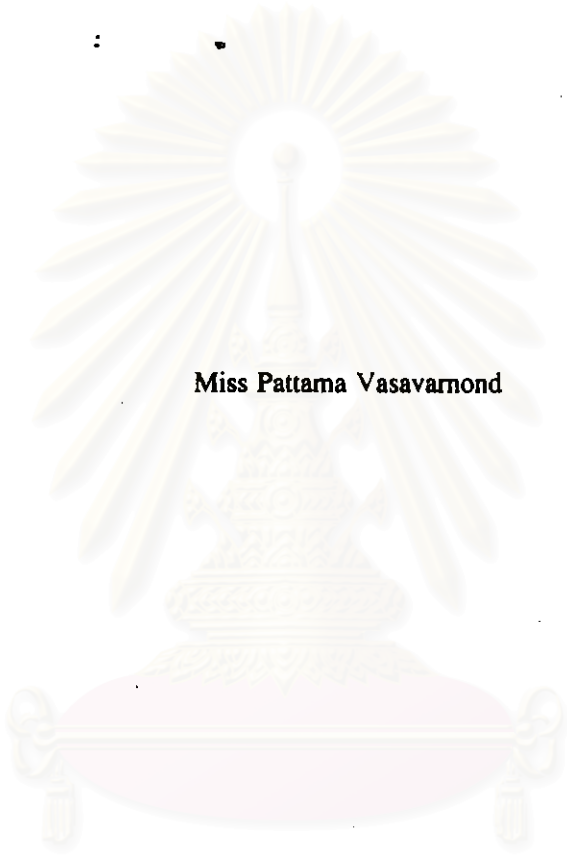
ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-206-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17366471

**DISCOURSE MARKER “NA” IN BANGKOK
THAI CASUAL CONVERSATIONS**

Miss Pattama Vasavarnond

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts**

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

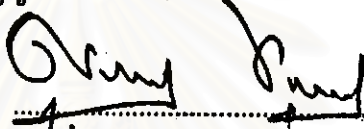
Academic Year 1996

ISBN 974-636-206-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ดัชนีปริิงเลข “นะ” ในบทสนทนาแบบกันเองภาษาไทยกรุงเทพฯ
โดย   นางสาวปีพมา วสวนนท์
ภาควิชา   ภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์

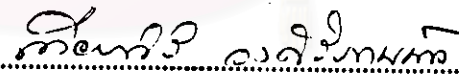

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดาพร ลักษณะนิยานิน)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

บทา วสวนนท์ : คชเนปริงเจท "นะ" ในบทสนทนาแบบกันเองภาษาไทยกรุงเทพฯ
(DISCOURSE MARKER "NA" IN BANGKOK THAI CASUAL CONVERSATIONS)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์, 228 หน้า. ISBN 974-636-206-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปรากฏ ความหมาย หน้าที่ และรูปของคชเนปริงเจท "นะ" แต่ละคชเนปริงเจท ตลอดจนการปรากฏร่วมระหว่างคชเนปริงเจท "นะ" กับคชเนปริงเจทอื่น ๆ ที่ปรากฏในบทสนทนาของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้จากการบันทึกเทปการสนทนาที่เกิดขึ้นจริง และเป็นการสนทนาแบบกันเอง ระหว่างผู้ร่วมสนทนาที่ใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ ในการสื่อสารและนำมาถ่ายถอดเป็นตัวอักษรภาษาไทย ยกเว้นคชเนปริงเจท "นะ" เท่านั้นที่จะถ่ายถอดเป็นสัทอักษร รวมเป็นเวลา 60 นาที อันประกอบด้วยบทสนทนาจากสถานการณ์ที่แตกต่างกันรวมทั้งสิ้น 8 บทสนทนา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปทฤษฎีปริงเจทของ Schiffrin (1987) เป็นกรอบทฤษฎีสำหรับการวิจัยนี้

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า คชเนปริงเจท "นะ" มีรูปแปรที่แตกต่างกันทั้งสิ้น 27 รูป โดยรูปแปรเหล่านี้จะแสดงถึงความหมายเชิงทัศนคติ อารมณ์ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดของผู้พูด ทั้งนี้จากการศึกษารูปแปรทั้ง 27 รูป ซึ่งให้เห็นว่าคชเนปริงเจทที่เรียกโดยรวมว่า คชเนปริงเจท "นะ" นั้นเป็นคชเนปริงเจท 3 คชเนปริงเจท คือ คชเนปริงเจท นะ⁽¹⁾ นะ⁽²⁾ และ นะ โดยคชเนปริงเจท นะ⁽¹⁾ และ นะ จะแสดงหน้าที่หลักในระนาบโครงสร้างเนื้อหา โดยมีหน้าที่หลักในการแสดงแก่นความ และแสดงเนื้อหาตามลำดับ ในขณะที่ นะ⁽²⁾ มีหน้าที่หลักในการแสดงสถานภาพของข้อมูลให้ผู้พูดคาดว่าผู้ฟังรู้แล้ว ซึ่งเป็นการแสดงหน้าที่ในระนาบสถานะของเนื้อหา อย่างไรก็ตามพบว่า การปรากฏของคชเนปริงเจททั้ง 3 นี้มีส่วนส่งผลให้การแสดง ความหมายของหน่วยย่อยในผลคชเนปริงเจทร่วมมีความชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับการปรากฏร่วมกับคชเนปริงเจทอื่นนั้น จากการศึกษาสรุปได้ว่า คชเนปริงเจททั้ง 3 สามารถปรากฏร่วมได้ทั้งในตำแหน่งหน้า และหลังคชเนปริงเจทอื่น ยกเว้นคชเนปริงเจท นะ⁽¹⁾ ที่สามารถปรากฏร่วมกับคชเนปริงเจทอื่นในตำแหน่งหน้าเท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ภาษาศาสตร์⁶
สาขาวิชา ..... ภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต ..... ปัทมา วสวนนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... -

** C710901 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD: DISCOURSE MARKER "NA"

PATTAMA VASAVARNOND : DISCOURSE MARKER "NA" IN BANGKOK THAI CASUAL CONVERSATIONS. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PEANSIRI VONGVIPANOND, Ph.D. 228 pp. ISBN 974-636-206-2

The objective of this research is to study the distribution, the functions, and the variants of the discourse marker "NA", and to study the co-occurrence of discourse marker "NA" and other discourse markers in Bangkok Thai casual conversations. Data include 60 minutes of casual conversations in Bangkok Thai recorded on audio tapes and transcribed into Thai scripts. Only representations of discourse marker "NA" are transcribed into phonetics scripts. The data consist of 8 conversations in different communicative situations. The theoretical framework in this research is that presented by Schiffrin (1987).

The study shows 27 variants of discourse marker "NA". These variants show the speaker's attitude, mood and the feeling. Moreover, it is found that these 27 variants are in fact variants of 3 discourse markers : $na^{2^{41}}_{(1)}$, $na^{2^{41}}_{(2)}$ and na^{45} . Discourse markers $na^{2^{41}}_{(1)}$ and na^{45} are topic marker and comment marker respectively and function in the plane of ideational structure. Discourse marker $na^{2^{41}}_{(2)}$ functions in the plane of information state. It signals the semiactive state of information. Each of the discourse markers "NA" affects the meaning of the turn construction unit which it occurs with. As for the co-occurrence with other discourse markers, discourse marker "NA" can co-occur with other discourse markers in the preceding and the following position except discourse marker $na^{2^{41}}_{(1)}$ which can co-occur with other discourse markers only in the preceding position.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....ภาษาศาสตร์

สาขาวิชา.....ภาษาศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... ปัทมา อสุวนนท์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศิรินทิพย์ วงศ์ไพฑูริย์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพียรศิริ วงศ์วิภาานนท์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ และแนวความคิด ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันมีค่ายิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุคาพร ลักษณ์ยมนาวิณ ที่ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ซึ่งเป็นการสนทนาระหว่างหมอกับคนไข้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีมหา วสวนนท์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
สารบัญภาคผนวก.....	ณ
บทที่ 1	
บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	3
ขอบเขตในการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
การถอดถอดข้อมูลการสนทนา.....	5
นิยามคำศัพท์ที่สำคัญ.....	10
บทที่ 2	
ทบทวนวรรณกรรม.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดัชนีปริงเฉท “นะ”.....	16
กรอบทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย.....	19
บทที่ 3	
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ดัชนีปริงเฉท “นะ”.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูลการสนทนาที่ใช้ในงานวิจัย.....	30
การวิเคราะห์ดัชนีปริงเฉท “นะ” ที่ปรากฏในข้อมูลการสนทนา.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ดัชนีปริงเฉท “นะ” ในภาพรวม.....	56
รูปแปรของดัชนีปริงเฉท “นะ”	56
ตำแหน่งการปรากฏของดัชนีปริงเฉท “นะ”	57
หน้าที่หลักของดัชนีปริงเฉท “นะ”	62
สรุปภาพรวมของดัชนีปริงเฉท “นะ”	65
บทที่ 5	
รูปแปรทางเสียงของดัชนีปริงเฉท “นะ”	67
ลักษณะทางเสียงของดัชนีปริงเฉท “นะ”	67
ความหมายที่ได้จากลักษณะทางเสียงของดัชนีปริงเฉท “นะ”	73
ความหมายของรูปแปรที่ได้จากลักษณะทางเสียงของดัชนีปริงเฉท “นะ”	84
ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเสียงของรูปแปรกับการแสดงหน้าที่ ในปริงเฉทของดัชนีปริงเฉท “นะ”	99
บทที่ 6	
ดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงตก	103
หน้าที่หลักของดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงตก.....	103
หน้าที่รองของดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงตก	108
ตำแหน่งการปรากฏของดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงตก.....	108
การปรากฏร่วมระหว่างดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงตก กับดัชนีปริงเฉทอื่น	112
บทที่ 7	
ดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงขึ้น	120
หน้าที่หลักของดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงขึ้น.....	120
หน้าที่รองของดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงขึ้น.....	122
ตำแหน่งการปรากฏของดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงขึ้น.....	124
การปรากฏร่วมระหว่างดัชนีปริงเฉทที่มีทำนองเสียงขึ้น กับดัชนีปริงเฉทอื่น	127

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 8	
สรุปและอภิปรายผล.....	135
สรุปผลการวิจัย.....	135
อภิปรายผล.....	138
ข้อเสนอแนะ.....	141
รายการอ้างอิง	143
ภาคผนวก.....	145
ประวัติผู้เขียน.....	228

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	สรุปรูปแบบทางเสียงทั้งหมดของคชณีปริงเฉท “นะ” ที่ปรากฏใน ข้อมูลการสนทนา.....	52
ตารางที่ 2	แสดงลักษณะร่วมทางเสียงของรูปแบบของคชณีปริงเฉท “นะ”.....	71
ตารางที่ 3	แสดงแนวโน้มเสียงสระของคชณีปริงเฉท “นะ” และ รูปภาษา “หรือ”.....	83
ตารางที่ 4	แสดงหน้าที่หลัก หน้าที่รอง รูปแบบ ตำแหน่งการปรากฏ และ การปรากฏร่วมกับคชณีปริงเฉทอื่น ของคชณีปริงเฉท นะ ⁽¹⁾ และ นะ ⁽²⁾	118
ตารางที่ 5	แสดงหน้าที่หลัก หน้าที่รอง รูปแบบ ตำแหน่งการปรากฏ และ การปรากฏร่วมกับคชณีปริงเฉทอื่น ของคชณีปริงเฉท นะ.....	134
ตารางที่ 6	สรุปการแสดงหน้าที่หลัก หน้าที่รอง รูปแบบ ตำแหน่งการปรากฏ และการปรากฏร่วมกับคชณีปริงเฉทอื่น ของคชณีปริงเฉท “นะ” แต่ ละคชณี.....	137

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1	สรุปรูปทฤษฎีปริงเจทของ Schiffrin..... 20
แผนภูมิที่ 2	แสดงหน้าที่หลัก รูปแปร และตำแหน่งการปรากฏของดัชนีปริงเจท “นะ” ทั้ง 3 ดัชนี..... 66
แผนภูมิที่ 3	แสดงชุดหน่วยแสดงแก่นความและหน่วยแสดงเนื้อหาใน โครงสร้างความ..... 106

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาคผนวก

		หน้า
บทสนทนาที่ 1	คาราจอมเป็น.....	146
บทสนทนาที่ 2	ภาพยนตร์สุดโปรด.....	171
บทสนทนาที่ 3	อยากให้เธอรู้.....	175
บทสนทนาที่ 4	นักร้องแก้มซ้าย.....	178
บทสนทนาที่ 5	อยากอาเจียน.....	188
บทสนทนาที่ 6	เวียนศีรษะ.....	195
บทสนทนาที่ 7	เชื่อป้าศรี.....	200
บทสนทนาที่ 8	สามคนอลเวง.....	205

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย